

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Orange Slovensko a.s.**, so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35697270, v dovolacom konaní zastúpeného spoločnosťou Bobák, Bollová a spol., s.r.o. so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, za ktorú koná advokát, konateľ JUDr. Miroslav Bobák, proti odporkyni **K. D.**, bývajúcej v K., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Romanom Juríkom, PhD., advokátom so sídlom Račianska 62, Bratislava, **o zaplatenie 443, 32 € s príslušenstvom**, o návrhu odporkyne na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 1Ro/252/2010, o ktorom návrhu konal Okresný súd Spišská Nová Ves pod sp.zn. 6C/369/2012, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. septembra 2013 sp.zn. 2Co/89/2013, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 12. septembra 2013 sp.zn. 2Co/89/2013 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 15. novembra 2012 č.k. 6C/369/2012-17 zamietol návrh odporkyne [pozn.: pri označení účastníkov v tomto uznesení dovolací súd, na rozdiel od súdov nižších stupňov, sa riadil zásadou, že v rozhodnutiach o návrhu na obnovu konania treba označovať účastníkov konania podľa ich procesného postavenia v pôvodnom konaní (V/68)] na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 1Ro/252/2010 a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Zamietnutie návrhu na obnovu konania odôvodnil súd prvého stupňa tým, že rozhodnutia iných súdov (Okresného súdu Prievidza sp.zn. 15 C 7/2011, Okresného súdu Prešov sp.zn. 7 C 112/2010, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18 Co 136/2010 a sp.zn. 2 Co 137/2010), na ktoré sa odvoláva odporkyňa

a v ktorých bola vyslovená neprijateľnosť zmluvných podmienok navrhovateľa, boli vydané po vydaní platobného rozkazu v konaní, obnovu ktorého odporkyňa navrhuje. Podľa súdu prvého stupňa nie je dôvodný návrh na obnovu konania ani z dôvodu podľa ustanovenia § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p., keďže „ohľadne konkrétneho prípadu – mobilného operátora spoločnosti Orange“ neexistovalo žiadne rozhodnutie Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, s ktorým by bol v rozpore platobný rozkaz vydaný v konaní vedenom pod sp.zn. 1Ro/252/2010.

Krajský súd v Košiciach konajúci o odvolaní odporkyne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 12. septembra 2013 sp.zn. 2Co/89/2013 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a „navrhovateľku“ (správne odporkyňu) zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd tak rozhodol majúc za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. K dôvodu návrhu na obnovu konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. uviedol, že rozhodnutia iných vnútroštátnych súdov uvádzané odporkyňou „netýkajú sa tejto konkrétnej veci“. Vo vzťahu k dôvodu obnovy podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. dospel k záveru, že tento dôvod by síce bolo možné použiť, pretože predmetný platobný rozkaz je rozhodnutím, ktoré je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, odporkyňa ale podala návrh na obnovu z tohto dôvodu oneskorene. K tomu uviedol: „Rozhodnutia Súdneho dvora ES napr. C 168/2005, C 243/08, a rozhodnutie C 76/2010, ktoré je vydané vo veci K. proti Pohotovosti s.r.o. sú však vydané v roku 2006, 2009 a 16. novembra 2010. Navrhovateľka návrh na obnovu konania podala 30. októbra 2012. Platobný rozkaz IRo/252/2010-24 nadobudol právoplatnosť 8. decembra 2010.

Podľa § 230 ods. 1 O.s.p. návrh na obnovu konania treba podať v lehote 3 mesiacov od t.č., keď ten, kto obnovu navrhuje sa dozvedel o dôvode obnovy alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť.

Odvolací súd je toho názoru, že od 8. decembra 2010 mohla navrhovateľka návrh na obnovu konania podať do 8. marca 2010, kedy ho mohla uplatniť po prvýkrát, pretože už v čase tohto rozhodovania existovali rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, s ktorými je v rozpore vydaný platobný rozkaz v časti zmluvnej pokuty, tak ako to sama uvádza v návrhu, aj v odvolaní navrhovateľka, preto je odvolací súd toho názoru, že návrh na obnovu konania bol podaný po uplynutí 3-mesačnej lehoty od času, keď návrh na obnovu konania z uvedených dôvodov mohla uplatniť po prvýkrát. Preto odvolací súd potvrdil

napadnuté uznesenie, aj keď z iných dôvodov, a to pre zmeškanie lehoty na podanie obnovy konania.“

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala odporkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., ako aj tým, že napadnuté rozhodnutie súdu je v rozpore s európskymi normami na ochranu spotrebiteľa. Možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. bola podľa odporkyne jej odňatá arbitrárnosťou výkladu ustanovení § 228 a § 230 O.s.p., nevykonaním potrebného dokazovania, popretím jej ústavou garantovaných procesných práv, ako aj práv garantovaných spotrebiteľom normami európskeho práva. Podľa odporkyne je napadnuté rozhodnutie aj nepreskúmateľné a zmätočné. Dôvodila tiež, že súdy boli povinné predložiť vec Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na riešenie prejudiciálnej otázky, a ak tak neurobili, dopustili sa aj porušenia práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu, a pre rovnaké vady i súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, že návrh na obnovu konania bol podaný oneskorene. Navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne je dôvodné.

Dovolací súd pred tým než pristúpi k odôvodneniu svojho rozhodnutia, s prihliadnutím na niektoré dôvody dovolania (odvolací súd konal a rozhodol v rozpore s európskymi normami na ochranu spotrebiteľa, opomenul predložiť vec s prejudiciálnou otázkou Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev a pod.) poznamenáva, že predpokladom úspešnosti návrhu na obnovu konania nie je vecná nesprávnosť rozhodnutia vydaného v konaní, obnova ktorého sa navrhuje, ale posúdenie, či sú tu podľa zákona relevantné dôvody pre obnovu konania, resp. či súd konajúci o návrhu na obnovu konania zákonu zodpovedajúcim spôsobom

odôvodnil, prečo navrhovateľom obnovy predložené dôvody za také nepovažoval. Vecná nesprávnosť rozhodnutia napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000). Vzhľadom na uvedené, dovolací súd v rámci svojho prieskumu sa obmedzil na posúdenie správnosti postupu odvolacieho súdu pri posúdení predpokladov a procesných podmienok návrhu odporkyne na obnovu konania.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti *každému* rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. treba rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznával.

Dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, neprebehlo podľa zásad spravodlivého konania, t.j. takého konania, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcim. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. Znemožnenie realizácie týchto procesných práv účastníka v procesnej situácii, v ktorej nemal možnosť zaujímať stanoviská k skutočnostiam, odôvodňujúcim iný právny záver odvolacieho súdu, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie alebo aspoň spochybnenie a vyjadrovať sa aj k ich právnej relevantnosti vo vzťahu k predmetu konania, je prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, lebo účastníkovi konania sa odopiera možnosť prieskumu správnosti nových, poprípade z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných (z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom však rozhodujúcich) skutkových

zistení (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2007 sp.zn. III. ÚS 171/06-44).

Za prekvapujúce, a tým porušujúce práva účastníka namietat' správnosť právneho názoru súdu na inštančne vyššom súde, je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch, než rozhodnutie súdu prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. septembra 2009 sp.zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných (nových) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa, pričom účastník konania v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat' správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (viď uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2011 sp.zn. 5 Cdo 46/2011).

Súd prvého stupňa, po tom, ako po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní ustálil, že odporkyňa podala návrh na obnovu konania včas (str. 3, odsek 5 jeho uznesenia), odôvodnil zamietnutie návrhu na obnovu konania z dôvodu podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. nedostatkom rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev, s ktorým by bol v rozpore platobný rozkaz vydaný v konaní vedenom pod sp.zn. 1Ro/252/2010. Na rozdiel od toho odvolací súd, bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že „ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e/ (zrejme O.s.p.; poznámka dovolacieho súdu) je možné v tomto prípade použiť“, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bol vydaný platobný rozkaz je rozhodnutím, ktoré je v rozpore s rozhodnutiami Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (C 168/2005, C 243/08 a C 76/2010), avšak odporkyňa ohľadne tohto dôvodu návrhu na obnovu konania zmeškala trojmesačnú lehotu podľa § 230 ods. 1 O.s.p., v ktorej mohla právoplatný platobný rozkaz napadnúť návrhom na obnovu konania. Odvolací súd teda posúdil otázku existencie jedného z odporkyňou tvrdených dôvodov obnovy konania a následne aj otázku včasnosti podania návrhu na obnovu konania z toho dôvodu inak než súd prvého stupňa bez toho, aby umožnil odporkyňi, aby sa mohla k tejto, pre posúdenie opodstatnenosti a včasnosti návrhu na obnovu konania významnej otázke, vyjadriť.

Je síce pravda, že podľa § 234 ods. 2 O.s.p. ak súd zamieta návrh na obnovu konania preto, že je zrejme oneskorený, nemusí nariad'ovat' pojednávanie, v preskúmvanej veci ale podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd, keďže menil dôvody zamietnutia návrhu

na obnovu konania, ku ktorým súd prvého stupňa dospel po nariadenom pojednávaní (keďže zamietol návrh na obnovu konania z dôvodu nedostatku zákonných podmienok pre obnovu konania a nie preto, že by nebol prípustný, alebo preto, že by ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že by bol zrejme oneskorený), mohol urobiť zadosť požiadavke riadneho procesu len tým, že vytýči na prejednanie odvolania odporkyne pojednávanie, na ktorom jej umožní vyjadriť sa k inému právnemu posúdeniu dôvodu obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. a otázky včasnosti podania návrhu na obnovu konania z toho dôvodu.

Majúc na zreteli uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa porušil zásady zákonného konania (fair process).

Keďže konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu spočívajúcu v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom, je dovolanie odporkyne proti nemu nielen prípustné, ale aj dôvodné, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť správne. Vzhľadom na uvedenú vadu, majúcu za následok takú tzv. zmätočnosť konania a rozhodnutia odvolacieho súdu, že jej zistenie muselo bez ďalšieho viesť k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu a vráteniu veci na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 2 O.s.p.

Na záver tohto rozhodnutia dovolací súd poznamenáva, že nebolo jeho úlohou podrobiť dovolaciemu prieskumu odporkyňou nespochybňovaný záver odvolacieho súdu, že „ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e/ (zrejme O.s.p.; poznámka dovolacieho súdu) je možné v tomto prípade použiť, pretože rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bol vydaný platobný rozkaz je aj podľa odvolacieho súdu rozhodnutím, ktoré je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev“, a teda sa v ďalšom, keďže tak neurobil ani odvolací súd, nezaoberal riešením otázky, či medzi rozhodnutiami Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ktoré odvolací súd príkladne uvádza v dôvodoch svojho rozhodnutia) a predmetným platobným rozkazom, ku ktorému vedúce konanie sa má obnoviť, sa vyžaduje určité vecné a personálne prepojenie, a ak áno, či takéto prepojenie tu je, alebo či tento rozpor možno (stačí) chápať len abstraktne, a pri svojom prieskume preto zostal pri posúdení otázky namietanej odporkyňou v dovolaní, t.j. či odvolací súd správne posúdil otázku začiatku plynutia tzv. subjektívnej trojmesačnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania.

K otázke počítania tzv. subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania sa tiež poznamenáva, že závery odvolacieho súdu v tomto smere sú svojvoľné., keďže nemajú oporu v preukázaných skutkových a právnych skutočnostiach.

K záveru, že odporkyňa zmeškala tzv. subjektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania dospel odvolací súd po ustálení, že „od 8. decembra 2010 mohla navrhovateľka návrh na obnovu konania podať do 8. marca 2010 (zrejme správne má byť do 8. marca 2011; poznámka dovolacieho súdu), kedy ho mohla uplatniť po prvýkrát, pretože už v čase tohto rozhodovania existovali rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, s ktorými je v rozpore vydaný platobný rozkaz v časti zmluvnej pokuty, tak ako to sama uvádza v návrhu, aj v odvolaní navrhovateľka, preto je odvolací súd toho názoru, že návrh na obnovu konania bol podaný po uplynutí 3-mesačnej lehoty od času, keď návrh na obnovu konania z uvedených dôvodov mohla uplatniť po prvýkrát.“ Z takého odôvodnenia je teda zrejmé, že plynutie tzv. subjektívnej trojmesačnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania počítal odvolací súd odo dňa, kedy platobný rozkaz zo 16. novembra 2010 č.k. 1Ro/252/2010-24 nadobudol právoplatnosť (tak ako pri plynutí tzv. objektívnej trojročnej lehoty na podanie návrhu na obnovu, ktorá naostatok pri dôvode obnovy podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. ani neplatí - § 230 ods. 2 písm. e/ O.s.p.) majúc za to, že odporkyňa mohla dôvod obnovy konania uplatniť prvýkrát už v tento deň. Tento záver ale nemá oporu v preukázaných skutkových a právnych skutočnostiach.

Subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania je trojmesačná a začína plynúť od "toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť" (§ 230 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd z takto zákonom stanovených začiatkov plynutia tzv. subjektívnej trojmesačnej lehoty aplikoval na vec iba ostatne uvedený a ustálil, že trojmesačná lehota začala odporkyni plynúť dňom právoplatnosti platobného rozkazu, kedy mohla prvýkrát uplatniť dôvod obnovy spočívajúci v rozhodnutiach Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vydaných pred týmto časom. Nevyrovnal sa s tvrdením odporkyne v návrhu na obnovu konania o tom, kedy sa dozvedela o ňou uplatnenom dôvode obnovy konania. Posúdenie otázky času, kedy sa ten, kto obnovu navrhuje dozvedel o dôvode obnovy je nutné aj pri plynutí lehoty na podanie návrhu na obnovu konania od dňa, kedy dôvod obnovy mohol byť uplatnený (predpokladom uplatnenia dôvodu obnovy je vedomosť subjektu navrhujúceho obnovu konania o tomto dôvode obnovy). Zákonodarca ustanovuje ostatne uvedený začiatok plynutia („od toho času,

keď ho mohol uplatniť") z dôvodu, že obnovu konania navrhujúci účastník konania síce dozvedel o dôvode obnovy, ale ho z objektívnych dôvodov nemohol včas uplatniť.

Odvolačí súd sa však s otázkou včasnosti podania návrhu na obnovu konania z uvedených hľadísk nezaoberal a preto jeho záver, že odporkyňa zmeškala subjektívnu lehotu na podanie návrhu na obnovu konania počítanú odo dňa právoplatnosti platobného rozkazu, nemá oporu v preukázaných skutkových a právnych skutočnostiach.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. decembra 2014

JUDr. Ladislav Górasz, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová